

HWLnieuws

Hoekschewaards Landschap vereniging voor natuur en milieu

- Hoeksche Waard Nationaal Landschap
- Nieuwe wijn in een oude zak
- Hoezo gewoon.....

Lente 2005

Colofon

HWLnieuws is een uitgave van Hoeksche Waards Landschap

Versijnt elk kwartaal

ISSN 1389-7454

Oplage: 1.750

Hoeksche Waards Landschap

Vereniging voor natuurbehoud, milieu en historisch dorpschoon in Hoeksche Waard

Postadres

postbus 1080

3260 AB Oud-Beijerland

Natuurbezoekerscentrum KLEIN PROFIJT

Zalmpad 11

Oud-Beijerland

telefoon: 0186 - 62 18 88

fax: 0186 - 62 03 65

HWL op Internet: www.hwl.nl

Algemeen Bestuur

voorzitter, Joost Klevit 078 - 6731522

secretaris, Jan van Alebeek 0186 - 619379

penningmeester, Jannie Dekker 0186 - 619081

beheer, Cees Mesker 078 - 6733976

biologisch onderzoek, Janus Verkerk 078 - 6743083

boombeheer, Flip Scherbeijn 010 - 4954429

educatie, Katja Hora 0168 - 472018

dorpschoon, Ben Doolaard 0186 - 614115

milieu & planologie, Jan Prince 0186 - 604996

HWLnieuws, Ineke Moll 0186 - 640596

Communicatie, Guus van der Pal 0186 - 573705

Het lidmaatschap wordt € 17,50,- per jaar

giro 2998008

bank 44.13.94.892

t.n.v. Penningmeester HWL, Oud-Beijerland

Voor aanmelding en Opzegging:

Ledenadministratie

postbus 1080

3260 AB Oud-Beijerland

Tel: 0186 619081

Openingstijden Natuurbezoekerscentrum

Klein Profijt:

Dinsdag t/m vrijdag 10.00 tot 17.00 uur

Zaterdag en Zondag 12.00 tot 17.00 uur

Foto voorpagina:

Sneeuw in de Hoeksche Waard

Foto ingestuurd door Patricia Roseboom

Grafische verzorging

Vanderstoep bv

Strijen

In deze Lente HWLnieuws:

• Aankondiging Algemene Ledenvergadering	1
• Nationaal Landschap	2
• Laatste Kronen van Knotbomen	3
• Vijf jaar waterschap en zijn mythes	4
• Vogels in de Hoeksche Waard	6
• Natuur en vroeger	9
• Een nieuwkomer knaagt aan ons eiland	10
• Wanhopig dansend, fotogedicht	11
• De kikker en het weer	12
• Nieuwe start bezoekerscentrum	13
• Nieuwe wijn in een oude zak	14
• Natuurwebsites	15
• Activiteitenprogrammaboekje	16
• Werving gidsen voor Klein Profijt	16
• Klokje rond op Klein Profijt 18 en 19 juni	17
• Contributie en regels	18
• Het onderhoud op Klein Profijt	19
• 't Winkeltje van HWL	20
• Het Algemeen Bestuur vraagt uw hulp	21
• Nieuwe afhaaldata wildernisvlees	22
• Hoeksche Waard is Nationaal Landschap	23
• Hoezo Gewoon	24
• Vooraankondiging IVN Natuurgidsencursus	25
• Jeugdpagina	26
• Basis cursus Natuur	28

Kopij voor HWLnieuws inleveren vóór:

1 juni 2005

AANLEVEREN KOPIJ

Als aparte bijlage ('attachment') bij een e-mail.

E-mail adres:

redactie@hwl.nl

op diskette, bij voorkeur in Word,
op redactie adres:

t.a.v. Iris van der Vlerk

Manpad 10,

3075 TJ Rotterdam

Tekst NIET opmaken.

Foto's of tekeningen, indien digitaal, liefst als jpg file e.a.

ALGEMENE LEDENVERGADERING 2005

woensdag 25 mei 2005

Het bestuur nodigt u van harte uit tot het bijwonen van de 22^e Algemene Ledenvergadering van de vereniging Hoekschewaards Landschap op woensdag 25 mei a.s. te 20:00 uur in het natuurbezoekerscentrum Klein Profijt, Zalmpad 11 te Oud-Beijerland.

AGENDA

1. Opening
2. Verslag van de 21^e Algemene Ledenvergadering d.d. 27 april 2004
3. Ingekomen/uitgaande stukken
4. Jaarverslag 2004
5. Financieel verslag 2004
6. Verslag kascontrolecommissie
7. Begroting 2005 en vaststelling contributie 2006
8. Aftreden en verkiezing bestuursleden
9. Rondvraag
10. Sluiting officiële gedeelte

Voor volgende bestuursleden loopt de zittingsperiode af:

Mevrouw C.A.M. Moll en de heer C. Mesker.

Beide bestuursleden stellen zich herbenoembaar.

In overeenstemming met artikel 8 van de statuten wijst het bestuur de leden op de mogelijkheid zelf kandidaten voor het bestuur voor te dragen.

Het verslag van de 21^e Algemene Ledenvergadering (2004) kunt u bij de secretaris aanvragen.

Het financiële verslag (de exploitatierekening 2004, begroting 2005 en de balans per 31 december 2004) met een korte toelichting op de cijfers, kunt u eveneens bij de secretaris aanvragen.

Nationaal Landschap

Joost Kievit

Onder druk van de Tweede Kamer heeft minister Dekker toegezegd de Nota Ruimte te zullen aanpassen. De Hoeksche Waard krijgt de status Nationaal Landschap. Eindelijk is daar dan de erkenning die onze streek verdient.

Het landschap in de Hoeksche Waard is nog redelijk gaaf. De ontstaansgeschiedenis van het gebied is nog af te lezen aan het landschap. De polders en dijken herinneren aan de tijd, dat het land op het water werd veroverd. De kreken zijn vaak de oude getijde geulen, die al voor de inpoldering door de Delta slingerden. Een stoer door boeren onderhouden landschap, dat al eeuwenlang stand houdt en dat ook een gevarieerde natuur herbergt.

Lange tijd was de algemene opinie dat de natuurwaarden van de Hoeksche Waard te verwaarlozen waren. Jarenlang onderzoek van vrijwilligers van HWL heeft duidelijk gemaakt dat dit een misvatting is. De variatie aan planten en dieren is groot en bijvoorbeeld het aantal vogels die het gebied gebruiken om te broeden, te overwinteren of door te trekken is immens. Vele liefhebbers uit binnen- en buitenland komen hier steeds weer van genieten.

Jarenlang hebben vele vrijwilligers van HWL de waarde van de streek voor natuur en landschap voor het voetlicht gebracht. In de Hoeksche Waard stond dit verhaal inmiddels als een huis. Het gehele maatschappelijk middenveld

bestaande uit organisaties op het gebied van de landbouw, het bedrijfsleven, de recreatie en de natuur zaten met de gemeenten op één lijn. De Hoeksche Waard moest een dynamisch nationaal landschap worden.

Echter een coalitieprogramma en een afsprakenkader van het provinciebestuur en de Nota Ruimte van het kabinet dreigden roet in het eten te gooien. Een waar offensief richting Tweede Kamer volgde. Brieven, telefoontjes, discussie bijeenkomsten, inspraakreacties, e-mail, rondleiding van Kamerleden, Ministersbezoek, perspublicaties, optredens voor radio en tv en heel veel vergaderwerk brachten het gewenste resultaat. HWL vrijwilligers maar ook vele anderen uit de Hoeksche Waard hebben zich het vuur uit de sloffen gelopen. Met name het Hoekschewaards Initiatief heeft hierin heel veel goed werk gedaan.

Het resultaat is er naar. Bijna Kamerbreed werd een lans gebroken voor de Hoeksche Waard. De erkenning van de waarde van onze streek is er gekomen. De status Nationaal Landschap is binnen. Daarnaast kregen we vaak te horen van Kamerleden, dat nergens in ons land er zo'n grote betrokkenheid bij het landschap is. Duidelijk is ook geworden, dat ons parlement ontvankelijk is voor argumenten. Lof en dank voor al diegenen die zich hebben ingezet voor dit resultaat.

Een staaltje rentmeesterschap van de bovenste plank.

Laatste kronen van Knotbomen

Joost Kievit

Zaterdag 12 maart heeft het Hoekschewaards Landschap(HWL) het knotseizoen afgesloten. Onder het toezien oog van wethouder Barth van Binnenmaas werden in Mijnsheerenland de laatste knotbomen van hun pruik ontdaan. Het geplande aantal bomen heeft het benodigde onderhoud gekregen, een succesvol seizoen is beëindigd.

Er is door een steeds groeiend aantal mensen weer met veel enthousiasme gewerkt aan het onderhouden van de knotwilgen in de Hoeksche Waard. Er zijn vijf zogenaamde knotploegen actief met in totaal ongeveer 150 vrijwilligers. Daarnaast is de helpende hand toegestoken door organisaties als Het Molenschaer uit Strijen, de Lions en de Rotary. Ook de bedrijven Boonstoppel uit Klaaswaal en Heijboer uit Strijen hebben geholpen bij het onderhoud van de bomen.

HWL heeft enkele duizenden knotwilgen in beheer langs dijken, wegen en akkerranden. Hiervan zijn er de afgelo-

pen winter circa 600 van hun takken ontdaan. Dat is nodig om te voorkomen dat de kroon te zwaar wordt, waardoor de stam van de wilg kan inscheuren en de boom kapot waait. De knotwilg is niet alleen een sieraad in ons Nationaal Landschap, maar het is ook belangrijk voor de natuur. Talloze dieren maken er gebruik van voor voedsel, schuil- en nestgelegenheid. Naast het onderhouden van deze knotwilgen hebben de knotploegen van HWL gewerkt in de grienden bij Kuipersveer, de Oude Barendrechtse brug en Esscheplaat. Hier zijn een kleine 1000 bomen van hun pruik ontdaan.

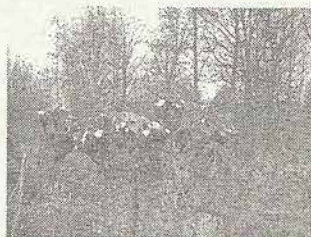
Vroeger werden de knotwilgen onderhouden omdat er behoefte was aan het hout voor allerlei toepassingen. Doordat deze behoefte verdween moest HWL er voor zorgen dat deze traditionele bomen voor ons landschap behouden bleven. Toch komt er weer meer behoefte aan het gebruik van het hout. Het dikke hout wordt verwerkt tot hardhout. In het natuurzoekerscentrum Klein Profijt is dit te koop.

Het afgelopen seizoen hebben diverse mensen plantmateriaal gehaald. Als je een wilgentak op een goede manier in de grond steekt dan groeit deze vanzelf uit tot een boom. Zo haalde een echtpaar 500 stekken om deze in Groningen te planten. Ook voor vlechtschermen in tuinen is veel hout afgezet, verder voor diervoer en rijshout voor waterwerken. Ook maken steeds meer mensen zogenaamde takkenrillen in hun tuin. Deze op een bepaalde manier

gestapelde takkenbossen zijn ideaal voor vogels en zoogdieren, als de egel. De werkers kunnen tevreden terug kijken op een geslaagd seizoen.

De laatste werkochtend in het natuurterrein van HWL achter de Vijf Schelpen aan de Binnenmaas te Mijnsheerenland, waar ook wethouder Barth een handje heeft geholpen, werd feestelijk afgesloten in de kantine van ENECO.

Vijf Jaar Waterschap en zijn mythes

Joop van Riet

Of moet ik zeggen dat het eigenlijk om 15 jaar ervaring in het waterschap Groote Waard gaat? Want Joost Kievit en Cees Mesker zaten er de laatste 5 (en half) jaar ook, net als ik, als gekozen bestuurder in. En we liepen als "natuur" vertegenwoordigers tegen wat oude mythes op. Daarvan een kort overzicht nu het Waterschap de Groote Waard er niet meer is. Want dat is met de fusie opgegaan in de Hollandse Delta.

De eerste mythe waar we tegen aan liepen was dat voor landbouwers de waterplanten (vaak "vuil" genoemd) een bron van ergernis waren. Die bij voorkeur met wortel en tak uitgeroeid moesten worden. Dat zagen we vanuit

de natuur en het belang van een gezond slootleven niet zo zitten. Maar bovendien belemmeren de waterplanten de doorstroming niet, al was dat de grote vrees van de landbouw. De Universiteit van Wageningen moest er aan te pas komen om aan te tonen dat niet de steeltjes van waterplanten in de brede sloten de doorstroming kunnen beperken, maar dat het de breedte van de buizen ("duikers" genoemd) onder de wegen de kritische factor is. Logisch, dat is met eigen ogen te zien.

Bovendien voorkomen de drijvende bladeren op de wateroppervlakte dat er veel zonlicht op de bodem valt. Zodat veel plantengroei in het water voorkomen wordt! Dus alleen maar goed dat

er gele plomp, waterlelies, watergentiaan, etc. in de sloten groeien. Ook goed voor de vissen en zuurstof in het water.

Een andere discussie was de aanleg van bredere natuurlijke krekken zoals bij Argusvlinder (Middelvliet in Nieuw Bonaventura). Pas nadat bij forse regenval bleek dat deze als buffer werkten en voorkwamen dat de akkers te nat werden, kwam hier draagvlak voor. Dus kon er gestart worden met het Vlietproject voor het westen van de Hoeksche Waard.

Een oud strijdpunt was steeds het waterpeil. De landbouw wilde dat alleen maar verlagen om altijd droge grond voor de steeds grotere machines te hebben. Terwijl het natuurbelang om meer dan dat bodempje water in de sloot vraagt. Anders kan er geen vis zwemmen, en maakt elk beetje landbouwmest of bestrijdingsmiddel het water direct biologisch ongezond. Staat er meer water dan verdunnen die schadelijke stoffen veel meer. Hoeveel water er moet staan wordt elke 10 jaar in Peilbesluiten vastgelegd. Maar vanwege deze discussies waren er al peilbesluiten die in geen 30 jaar herzien waren. Het waterschap schoot daarmee te kort in zijn eigen taken. We hebben daar deze jaren stevige discussies over gehad. Vanuit de natuur begrepen we ook wel dat niet alles in een keer in orde kon komen, maar dan moest er een aanpak voor de komende jaren bij. Het duurde lang voor de patstelling doorbroken kon worden. Maar een nieuwe aanpak van de ambtelijke experts (Hans Waals en Arie van Asperen) en een nieuwe Heemraad (G.Schelling) zorgden er voor dat er vaart in kwam.

In de laatste Waterschapsvergadering in december konden zo ineens 6 peilbesluiten goedgekeurd worden, met zelfs een peilbesluit waarmee de waterstand 20 cm omHOOG (!) gaat. Dat was in geen jaren vertoond. Natuurlijk zijn er polders zoals Nieuw Bonaventura en Oud Heinenoord waar het waterpeil nog steeds veel te laag is, maar daar ligt een plan bij om dat de komende jaren te verbeteren. Want het resultaat moet zijn dat er voldoende water staat om het biologisch gezond te maken. Nu is het te vaak biologisch ongezond in onze polders. Het klapstuk was het peilbesluit voor de bijna 3000 ha grote Oud Beijerlandse Polder dat voor het eerst na 36 jaar (!) nu met een flinke peilverhoging herzien wordt. Iets om voor iedereen, landbouw, natuur en Waterschap trots op te zijn.

Natuurlijk zijn we er nog niet, want een aantal maatregelen gaat pas over enkele jaren in. Dat moet bewaakt worden om een wisseltruc te voorkomen. Maar daarvoor is er gelukkig de actieve Milieu- en Planologiegroep van Jan Prince, want de uitslag van de Waterschapsverkiezingen voor de nieuwe Hollandse Delta was teleurstellend omdat Joost Kievit niet gekozen werd. Daarmee is het natuurbelang van de Hoeksche Waard niet meer rechtstreeks vertegenwoordigd. Helaas, want het was een boeiende en heel nuttige periode, waar veel in bereikt kon worden.

Daarvoor vertrouwen we nu op de Milieuwerkgroep, en die heeft tegen alle druk in al meer successen weten te behalen. Daarvoor petje af! Misschien zijn er mensen die bij willen springen? Er is altijd genoeg te doen.

Vogels in de Hoeksche Waard

Riekie van Groen

In de tuin zijn de eksters al weer aan hun nest begonnen. De poes is nu al aan het bedenken hoe ze dit jaar het twaalf meter hoog gelegen nest zal bereiken. Er hangen voor het eerst vogelvoederbuizen. De tuin lijkt net een luchthaven voor koolmezen. De nestkasten hebben al kijkers gehad. Het is nog winter maar de lente is duidelijk in aantocht.

De vogelwerkgroep heeft mij gevraagd een tijdje de vogelwaarnemingen in het HWL Nieuws te schrijven. Voor een beginnend vogelaar is dat een echte uitdaging maar ik zal het proberen. Ik zal schrijven over wat ik meemaak als actief vogelaar. Hopelijk kan ik geïnteresseerden een hart onder de riem steken, wanneer ze ook vogels willen gaan kijken, maar niet weten hoe te beginnen. Natuurlijk zal ik de waarnemingen van bijzondere vogels niet vergeten te noemen.

Het is mooi als je als kind door je ouders bent meegenomen en het vogelen met de paplepel hebt binnengekregen. Mijn ervaren collega's vertellen me dat jonge mensen de allerbeste vogelaars zijn, omdat de zintuigen dan het scherpste zijn. Dat is echter geen reden om deze hobby niet op latere leeftijd op te pakken en er heel veel plezier aan te beleven. In een aantal jaren kun je de vogels aardig leren herkennen.

Ik heb me altijd al voor vogels geïnteresseerd, maar pas sinds ik in de Hoeksche Waard ben komen wonen, houd ik me actief bezig met vogels kij-

ken. Als raszuivere import vogelaar moest ik dus eerst de Hoeksche Waard leren kennen. Dat valt nog niet mee. De enige manier om te weten waar je moet zijn, is om heel veel op pad te gaan. Ik merkte al snel dat vogels kijken een goede ontspanning is en een mooi tegenwicht biedt aan mijn drukke baan. De echte goede plekken leerde ik echter pas kennen, toen ik vanuit een ganzencursus met leden van de vogelwerkgroep op pad ging.

Zelf woon ik aan de Keizersdijk in Strijen, dus als in de winter de ganzen in het Oude Land zitten, staan ze met duizenden achter het hek dat rondom onze tuin is aangebracht. Zoals dat gaat als iets heel veel indruk op je maakt, wil je er meer van weten. Het is lastig om jezelf veel verder te helpen, al kun je met een goede vogelgids best een eind komen. Ik heb nog steeds alleen vogelboeken met foto's, omdat ik de vogels dan beter herken. Dat is eigenlijk kinderachtig, is mij verteld, maar ik raad het toch iedereen aan die begint.

Dit seizoen ben ik meegeweest op excursie met de ganzencursus uit Strijen. Het is wonderlijk dat je nooit van tevoren weet hoe een paar uurtjes vogelen gaat verlopen. Er is altijd wel een verrassing. Tijdens de eerste excursie van de ganzencursus in november was het de bedoeling om ganzen te gaan kijken op Groot Koninkrijk. Het was echter zo mistig, dat de ganzen alleen gehoord konden worden. Dat was op zich ook weer een hele goede les, waarbij niet gespiekt kon worden. Als het heel mistig is dan ben je extra gespitst op de

verschillen in geluid tussen de verschillende ganzen; de grauwe gans, de kolgans en de brandgans. Als toegift kregen we die dag zes baardmannetjes, waarvan alleen de docenten waarschijnlijk beseften hoe bijzonder dat was. Ze zaten recht voor ons in het riet, mooi te zijn.

Tijdens de tweede excursie in het Oude Land ging een sperwer tot twee keer toe uitgebreid op een paaltje zitten, zodat iedereen goed kon zien hoe deze rover eruit zag. De docent had tijdens de cursusavond verteld dat sperwers nooit als een buizerd op een paaltje gaan zitten. De natuur besliste die dag anders. We werden gewezen op de manier waarop de vogel wegvliegt, zodat we de sperwer de volgende keer gemakkelijker zouden kunnen herkennen.

Een deel van vogels herkennen bestaat uit het herkennen van het vluchtbeeld. Herkenning is altijd een combinatie van uiterlijk, de manier waarop een vogel vliegt, het jaargetijde waarin en de plek waar hij voorkomt. Vaak wordt de vogel niet van heel dichtbij waargenomen zodat de kleur duidelijk zichtbaar is. Meestal is er echter wel een aantal zaken te zien zoals bijvoorbeeld; de kleur van de buik, strepen op de staart, lengte van de staart en grootte van de vogel. Dat alles samen met de tijd van het jaar en de plek waar de vogel voorkomt maakt dat een vogel ook in de lucht of op grotere afstand

herkent kan worden. Veel mensen zullen een bekende vogel als de duif in vlucht herkennen aan het ronde lichaam en de manier waarop hij vliegt. Omdat je eerst een keer gezien moet hebben hoe een vogel vliegt om dat daarna te kunnen herkennen, blijft het moeilijk om zeldzamere soorten te herkennen. Dat lukt alleen als je erop gewezen wordt door een ervaren vogelaar.

En nu is nog niet gesproken over het herkennen van vogels aan hun geluid. Dat is een vak apart.

Je hoeft het jezelf in het begin niet te moeilijk te maken. Neem een verrekijker mee en maak een wandeling door het Oude Land van Strijen of ga kijken bij de pont naar Tiengemeten. Dat zijn twee fantastische vogelgebieden, waar elk jaargetijde iets te zien valt. Kijk en luister ook in de eigen tuin. Binnenkort komen de tjift-tjafs terug uit Afrika, een kleine vogel in twee kleuren bruin. Als er één in de tuin zit laat hij zich zeker horen, de hele dag tjiftjaf, tjiftjaf.

In maart gaan de broedvogeltellingen weer van start. Ik neem zelf deel aan de tellingen op de Zeehondenplaat. In het volgende nummer van het HWL Nieuws zal ik vertellen hoe vogeltellingen in zijn werk gaan.

Waarnemingen

Dat de bijzondere waarnemingen niet aan de beginnende vogelaar voorbij gaan is de afgelopen winter weer gebeken. Tijdens een telling op het terrein van de Suikerfabriek in Putten op 17 december stond er in het weiland naast het telgebied een koereiger. De koereiger is een middelgrote witte rei-

ger met een gele snavel en geelgrijze poten, een vrolijke verschijning. In Afrika zie je ze bij tientallen tussen de runderen staan. Voor de Hoeksche Waard was dit pas het derde exemplaar.

In hetzelfde weekend had de voorzienigheid nog een verrassing in petto in het Oude Land van Strijen. Tijdens de honderdste telling vlogen opeens alle ganzen en smienten op en konden de tellers opnieuw beginnen. Een zeearend bleek zich helemaal tot in het Oude Land gewaagd te hebben. De zeearend is op zich geen zeldzaamheid meer in onze contreien, maar helemaal in het Oude Land is toch bijzonder.

Op het einde van het vorig jaar kwam een melding binnen van een rouwkwikstaart aan de Gorzenweg. Terwijl op de verder zo tragisch verlopen 2^e kerstdag een pestvogel van zich liet horen in de Staart.

Het weer op de jaarlijkse vogeldag op Goeree op 8 januari was bar en boos. Eigenlijk werd er niet veel bijzonders verwacht. Toch hadden we na een half uurtje al 6 paar grote zaagbekken in Ooltgensplaat, in een sloot vlak bij de haven. 's Middags klaarde het weer op.

Op de Brouwersdam was het erg dreigend maar prachtig mooi. Deze jaarlijks terugkerende dag is een echte aanrader voor iedereen die geïnteresseerd is in vogels kijken.

Op 9 februari is er een klapekster in het Peppelbos in Strijen gezien. Deze vogel die naast een mooi grijs pak een grappig Zorro maskertje heeft, spietst zijn prooi aan stekels en aan prikkeldraad, om op deze wijze een voorraad aan te leggen. In de braakballen zitten 's winters vooral (mest)kevers, maar ook jonge zangvogels en muizen worden regelmatig verschalkt.

Dit voorjaar zal er in de Hoeksche Waard een inventarisatie plaatsvinden naar Steenuilen. Deze fraaie uilensoort is vooral in februari en maart actief met roepen. Wilt U zicht of geluidswaarnemingen melden via www.hwl.nl of aan janusverkerk@hetnet.nl. Later in het jaar kunt u de resultaten in dit blad vernemen.

Ik wil u vriendelijk vragen opmerkelijke waarnemingen te melden op vo-gels@hwl.nl, of op tel. nummer 06-109 499 16. Ook vragen of opmerkingen over de tekst zijn van harte welkom.

Natuur en vroeger

Reitze van der Meulen.

Tanden poetsen aan de pomp. In de winter, als de klep was vastgevroren schoot het er wel eens bij in.

Dikwijls water, verwarmd op het drie pits petroleumstel, in de pomp gegoten en klaar was kees. Er was altijd nog de pomp in de stal. Drinkwater voor het vee. Maar dat water had een vieze bij-smaak. De regenwaterbak; een uitkomst. In het voorjaar pikten grutto's bijna in je kuif. Het vuur onder de wasketel gaande houden met takken van het geriefhout uit wallen rondom het land.

De geur van kokende (siedende) groene zeep hangt nog in mijn neus. Ieder voorjaar aan de dunne van de onrijpe bellefleur. Lang geleden? Het is maar wat u vindt. Eind jaren veertig.

Economisch afhankelijk zijn van de natuur en tegelijk oog hebben voor de schoonheid ervan. Dat was het wat mij trof in een bijna honderd jaar oud gedicht van Karel van de Woestijne 1878-1929.

Ik heb een vrouw.

Ik heb een vrouw, ik heb een kind;
En k'heb in t'harte harde zorge
O kommer -knagen voor wie mint,
Te weiflen aan de dag van morgen.

Ik sla de zware netten uit
En berg in t'roerig moer de fuiken
Maar, voor de hoop op weel'ge buit,
Zie 'k drabben uit de drasse duiken.

Soms komt, voor diepre schoonheid borg,
Me een waterroos heur blaêre ontvouwen
O knagen van mijn harde zorg;
Maar 'k heb een kind, en 'k heb een vrouwe.

Een nieuwkomer knaagt aan ons eiland

Merijn van den Hoogenhoff

De nieuwkomer waar ik het over wil hebben, is een soort waarin het verleden veel geld en werk in is gestoken. Met veel geduld en overheidssteun zijn ze in een aantal gebieden uitgezet met de hoop dat ze vanuit deze bolwerken Nederland weer gaan koloniseren. Het is ondertussen wel duidelijk dat ik het hier heb over de Bever (Castor Fiber).

Vanaf eind jaren tachtig zijn er vele tientallen van deze knagers uitgezet in verschillende gebieden. Eén van die gebieden, de Biesbosch ligt hier niet ver vandaan en was tevens het eerste gebied in Nederland waar Bevers werden uitgezet.

Na een moeizame start in verband met een vervuilde omgeving, lijken de Bevers nu besloten te hebben dat ze werk kunnen gaan maken van het koloniseren van de rest van de delta. Ondanks het altijd aanwezige wantrouwen van sommige mensen, die graag Bevers blijven uitzetten, doet de Bever het de afgelopen jaren goed in de Biesbosch en komen er meer en meer meldingen

van uitzwermende Bevers in de wijde omtrek.

Zat er al die tijd al een Bever in het natuurgebied Klein Profijt aan de Rhoonse kant, nu is er ook een burcht in de Carnisse grienden. Ridderkerk heeft een periode Bevers gehad en ook aan de noordkant van de Hoeksche Waard zit zeer regelmatig een Bever te knabbelen.

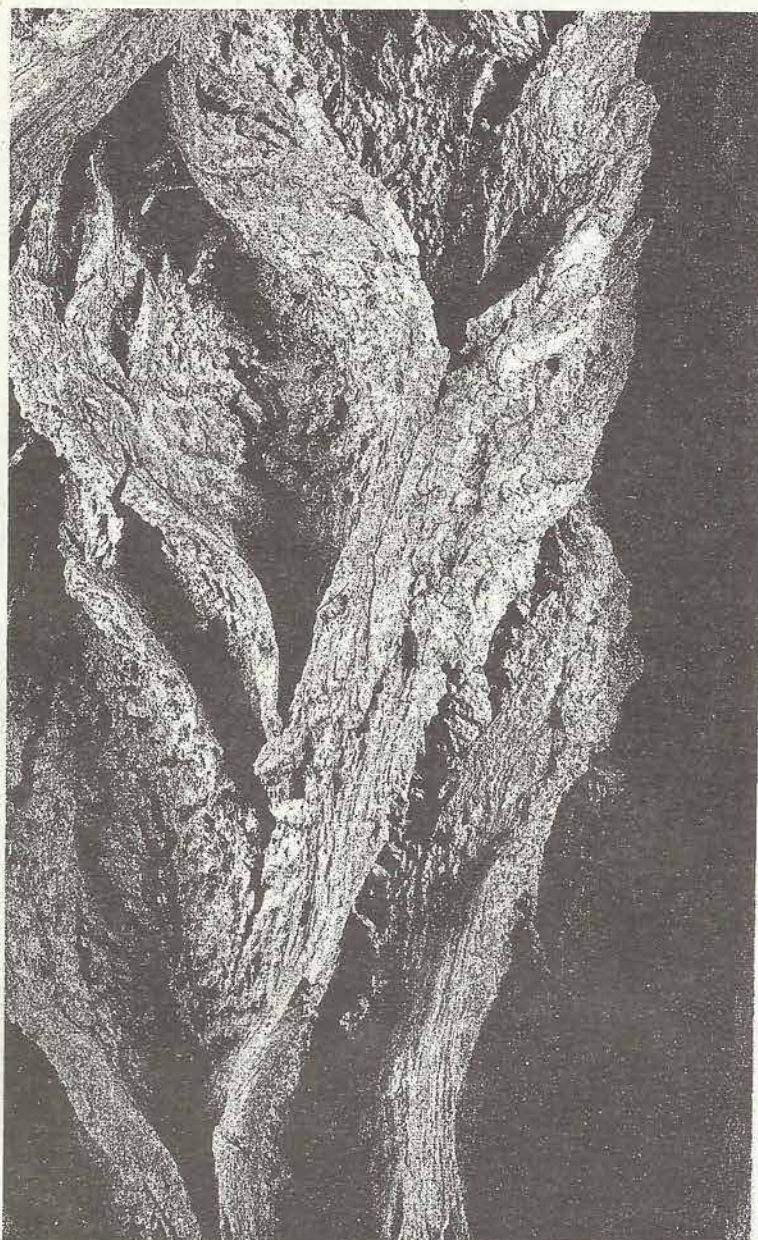
Zolang wij ons met z'n allen blijven inzetten voor schoon water, mooie doorgeschoten grienden en het voorkomen van schadelijke stoffen in de rivieren zal dit prachtige dier zich de komende jaren definitief gaan vestigen op ons eiland. En daarmee hebben we dan voor het eerst in hele lange tijd weer een zoogdier terug dat door overbejaging en vervuiling al meer dan anderhalve eeuw uit ons land was verdwenen.

Als hij zich eenmaal vestigt, zal hij grote veranderingen aanbrengen in het gebied waar hij woont. Door het omknagen van bomen zal er een heel nieuwe soort natuur ontstaan waar heel veel andere dieren en planten van mee kunnen profiteren.

De Bever kan een zeer hoge leeftijd van 35 jaar bereiken, al moet gezegd dat hij meestal niet ouder wordt dan 8 à 12 jaar. Het zal dan ook een welkome aanwinst zijn van de fauna in de Hoeksche Waard. En als ze met z'n tweetjes komen, zal het misschien nog eens zo zijn dat u bij een vroege wandeling langs de Oude Maas een bever met jongen kunt zien.

Fotogedicht

Huub van den Hoogenhoff

foto's: WIM KRULL

Wanhopig dansend
Met verwrongen tors;
Gevangen hartstocht
In 't scheurend schors

De kikker en het weer

Jacovine Hitzert

De boomkikker hoorde lang geleden tot de standaarduitrusting van weervoorspellers. Zij hielden het dier in een glazen stopfles met een klein laddertje. Als de kikker de ladder opklom, dan was er goed weer op komst.

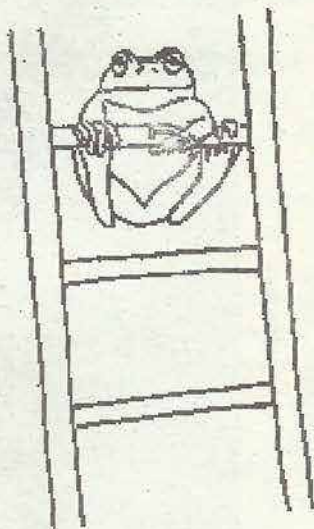
Hoewel de moderne weervoorspellers dit verhaaltje niet serieus nemen, zit er wel degelijk een kern van waarheid in. Padden en kikkers reageren heel sterk op allerlei factoren in hun milieu, en in het bijzonder op temperatuur en vochtigheid. Deze amfibieën hebben een dunne en zeer gevoelige huid, waardoorheen makkelijk lichaamsvocht verdamppt. Ook op het land worden ze blootgesteld aan sterke schommelingen in temperatuur en (lucht) vochtigheid. Het gevolg is dan ook dat ze snel en alert moeten reageren op veranderend weer.

Padden hebben bijvoorbeeld een sterke drang om door te gaan als ze eenmaal op weg zijn naar hun vaste paarplaatsen. Ze zullen hun tocht echter acuut onderbreken en zich ingraven als de luchttemperatuur daalt tot onder 5°C. En kikkers, hoe hongerig ze ook zijn, eten niet als de temperatuur niet boven de 10°C komt.

Opvallend is dat padden al uren vóór de temperatuurdaling hun reis naar de paarplaats onderbreken om zich in te graven. Ook is het bijzonder dat boomkikkers seksueel actief worden (zij

gaan dan roepen en klimmen hoger in de bomen) op het moment dat een temperatuurstijging in de lucht zit, maar deze toch nog een paar uur op zich laat wachten. De huid van deze dieren is dus zo gevoelig, dat zij een subtiele verandering opmerken, terwijl die voor ons niet te constateren is.

Het zijn deze veranderingen die in de meeste gevallen een omslag in het weertype aankondigen. Vandaar dus die boomkikker en het laddertje.

Als weervoorspeller voor de langere termijn deugde het dier natuurlijk niet. Op die termijn waren er immers andere aanwijzingen voor weersveranderingen, zoals een pijnlijke reuma-arm of eksterogen, een met bewolking dichttrekkende hemel en het weerhuisje waarin het mannetje naar binnen draai-

de. Wat zijn we toch veel wijsheden kwijtgeraakt met al die weersatellieten en computermodellen!

Als slakken en padden kruipen,
Zal het zeker spoedig druipen.

Gelukkig zijn er nog wat oude, toepasselijke weerspreuken behouden, zoals de volgende:

Bron: Weerkunde in de praktijk
De weerkalender volgens eeuwenoude spreuken

Nieuwe start Bezoekerscentrum Numansdorp

Joost Kievit

De Stichting Natuurbehoud uit Numansdorp en Hoekschewaards Landschap hebben elkaar gevonden in een vorm van vergaande samenwerking. Een aantal bestuursleden van HWL zit nu ook in het bestuur van de stichting. Vrijwilligers werken samen in de jeugd educatie.

Hiermee zijn de al langere tijd stagnerende activiteiten in het natuurbezoekerscentrum aan de Veerweg weer opgepakt. Het centrum is weer voor het publiek geopend op donderdag tot en met zondag van 11 tot 15 uur. Ook is er weer een aanbod aan de scholen gedaan voor educatieve activiteiten. Inmiddels is voor 1200 leerlingen ingetekend op de verschillende programma's die gevolgd kunnen worden.

De grootste zorg voor het nieuwe bestuur is het gebouw. Ingrijpende maatregelen zijn nodig om het centrum een duurzame toekomst te geven. Gedacht moet worden aan een forse nieuwbouw en verbouw van het oude gebouw. De

afgelopen maanden is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd gericht op de toekomstige gebruiksfuncties van de locatie aan de Veerhaven. Het resultaat was positief. Een ontwikkelingsplan is opgesteld en gepresenteerd aan de relaties van de Stichting. De besturen van de Stichting en HWL hebben besloten te starten met de uitvoering van het ontwikkelingsplan.

Het betekent dat er de komende maanden gewerkt wordt aan een bouwplan en aan de financiering hiervan. Eind van dit jaar zal duidelijk worden of er daadwerkelijk tot nieuwbouw kan worden overgegaan. De voortekenen zijn gunstig en het bestuur heeft er vertrouwen in. Dat neemt niet weg dat de hulp en steun van velen nodig zal zijn voor deze krachtsinspanning.

Het ontwikkelingsplan is te vinden op onze website www.hwl.nl

Nieuwe wijn in een oude zak Bezoekerscentrum Numansdorp

Katja Hora

In het stukje "Nieuwe start voor Numansdorp", heeft u kunnen lezen dat het bezoekerscentrum aan de Veerweg in Numansdorp weer geopend is voor publiek (donderdag tot en met zondag van 11 tot 15 uur).

De openstelling is mogelijk dankzij de vrijwillige inzet van Michaela Scholz. Wie is Michaela en waarom biedt ze zich aan om vier dagen in de week vier uur lang een bezoekerscentrum open te houden? Ik heb het haar gevraagd.

Haar belangrijkste motivatie is dank voor degenen die ooit met het bezoekerscentrum zijn begonnen, liefde voor het gebouw en de natuur waar het zich in bevindt. Als vrije kunstenares ziet ze de natuur als onuitputtelijke inspiratiebron, en wil ze respect voor de natuur uitdragen. Ze wil het gebouw gebruiken als instuif, waar mensen die zich verantwoordelijk voelen voor natuur en milieu kunnen samenkomen.

Michaela neemt ook haar werk mee naar het centrum. Ze gebruikt een gedeelte als atelier voor haar eigen beeldhouwwerk, en geeft cursussen in het werken met speksteen, albast en serpentijn. De cursisten worden uitgenodigd om te werken vanuit hun eigen inspiratie en op tijden die hun het beste uitkomen.

In de korte tijd dat Michaela zich voor het centrum heeft ingezet heeft de

sjofele keet onmiskenbaar een nieuwe uitstraling gekregen. Iedereen is van harte uitgenodigd om dit zelf te komen bekijken onder het genot van koffie (vaak met gebak uit eigen keuken!).

Ook buiten de officiële openingstijden gebeurt er al het een en ander in het gebouw. Zo zijn er vanaf februari een aantal schoolklassen langsgekomen om de in het Veerbos voorkomende mossen te bestuderen en staan voor het voorjaar en de zomer activiteiten met hommels, vlinders, lieveheersbeestjes en kabouters op het programma. Het centrum is ook beschikbaar als vergaderruimte voor een aantal (tuin) planten verenigingen.

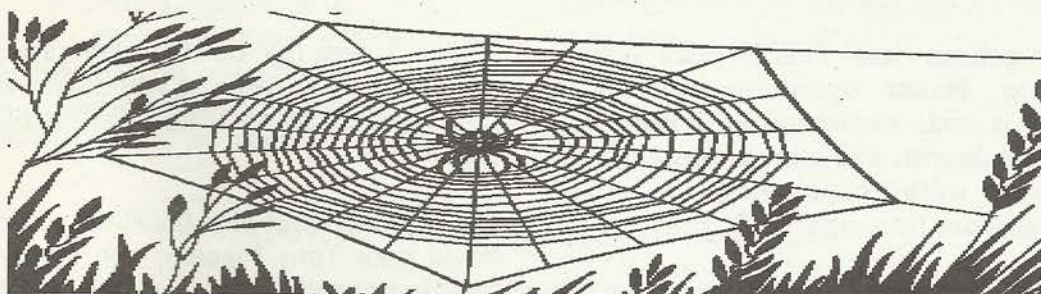
En we zijn nog veel meer van plan: o.a. natuuractiviteiten voor kinderen buiten schooltijd, het organiseren van een kunstmarkt en het plaatsen van tentoonstellingen.

We zijn daarvoor op zoek naar mensen die willen komen helpen van het centrum een levendige ontmoetingsplaats in het zuiden van de Hoeksche Waard te maken. Vindt u het leuk om regelmatig eens een "bardienst" te draaien, of om klusjes te doen in het gebouw of de tuin? Of wilt u meedoen met het organiseren en uitvoeren van activiteiten? Kom eens langs bij Michaela, donderdag t/m zondag 11-15 uur.

telefoon: 0186 653512. Voor vragen of meer informatie kunt u ook e-mailen naar kantoor@hwlnl

NATUUR WEBSITES

Websites over natuur en milieu

Deze keer heb ik voor het stukje van natuurwebsites eens voor iets anders gekozen. Geen pagina's van verenigingen of andere organisaties die natuur en milieu een warm hart toedragen. Nee deze keer heb ik eens rondgekeken bij de websites van natuurmusea. En ook dat is een beleving op zich.

We beginnen een heel stuk van huis, maar gelukkig ben je via de digitale snelweg op elke plaats in een tel.

www.nhmmaastricht.nl is een geweldig mooie site om te bekijken met veel beweging, schitterende foto's en zelfs een apart kindermuseum. www.museon.nl heeft op het ogenblik een aantal mooie tentoonstellingen, waaronder een ranger photo award: Foto's van dieren, dat is wat je kunt zien in deze tentoonstelling. Het bijzondere aan deze foto's is dat ze allemaal gemaakt zijn door kinderen die jonger zijn dan 15 jaar. Natuurfotografen in de dop dus, maar als je de prachtige foto's ziet, zou je denken dat ze al jaren ervaring hebben.

Maar zo rondsnuffelend op het world

wide web kom je nog veel meer musea tegen. Zo zijn er nog www.ecodrome.nl met een tentoonstelling over de ijstijd en www.natuurmuseum.nl die een foto-expositie heeft over "winter in de Gelderse poort". En ga zo maar door.

Ik heb nog lang niet alle natuurmusea gehad natuurlijk want er is er ook nog één om de hoek in Rotterdam www.nmr.nl wat ook heel leuk is om echt te bezoeken, vooral als je houdt van ouderwetse musea vol met vitrinekasten en opgezette dieren met van alles over de natuur. Bovendien hebben ze een goede actie om het skelet van Ramon (de mannetjes olifant die enkele jaren geleden overleed in Blijdorp Zoo) met vereende krachten neer te zetten in het museum. Dus mocht het na het uitkomen van dit HWL nieuws nog een keer te slecht weer zijn om naar buiten te gaan en u ziet het niet zitten om echt naar het museum te gaan, dan kunt u altijd nog vanachter de computer op museum bezoek.

En natuurlijk is onze eigen site www.hwl.nl ondertussen ook al een aardig museumstukje geworden, met alle nieuws en informatie die er te vinden is.

Activiteiten programma 2005

Katja Hora

Er gebeurt heel veel in onze vereniging. Naast openbare activiteiten zoals onze excursies en cursussen, organiseren alle werkgroepen regelmatig werkgroepavonden of excursies voor hun eigen leden.

Dit weten we vaak niet van elkaar, en leden die minder actief zijn of weinig in contact komen met andere leden hebben vaak helemaal geen idee wat de vereniging eigenlijk allemaal doet.

Daarom is er -dit jaar voor het eerst- een activiteitenboekje samengesteld. In dit boekje staan een heleboel activiteiten waar u gratis of tegen een kleine betaling aan deel kunt nemen. Natuurlijk staan de data van de cursussen, excursies en lezingen erin. Daarnaast hebben alle werkgroepen een activiteit opengesteld voor het publiek. Zo kan je vroeg opstaan om vogels te gaan

inventariseren met de Vogelwerkgroep, of eens een vergadering van onze succesvolle werkgroep Milieu en Planologie bijwonen.

Het concept voor het boekje is uitgewerkt door Tony Pipping, een student van de hogeschool "in Holland", en de data en opmaak zijn met veel geduld en vasthoudendheid ingevuld door de werkgroep Voorlichting in de persoon van Walradian de Man.

U kunt het boekje gratis meenemen van Klein Profijt, het Natuurbezoekerscentrum in Numansdorp of van bibliotheken en gemeentehuizen in alle gemeenten in de Hoeksche Waard. Mocht u bij u in de buurt het boekje niet kunnen vinden, bel of mail dan naar Klein Profijt voor het distributieadres bij u in de buurt.

WILT U GIDSEN OP KLEIN PROFIJT?

Bij ons natuurbezoekerscentrum komen regelmatig verzoeken binnen voor een rondleiding door het gebouw of de directe omgeving van Klein Profijt.

Het zijn vaak gezelschappen die een leuk uitje zoeken vanuit hun werk of vereniging. We vinden het een goed teken dat steeds meer mensen "ons" hoekje van de Hoeksche Waard een

bezoek waard vinden.

Wij willen deze verzoeken dan ook graag zoveel mogelijk honoreren. Deze bezoeken zijn namelijk uitermate geschikt om nieuwe leden te werven en om mensen kennis te laten maken met de faciliteiten die Klein Profijt te bieden heeft.

Bovendien levert het inkomsten op voor HWL.

We zijn daarom dringend op zoek naar mensen die bereid zijn regelmatig een gezelschap mensen rond te leiden en te vertellen over de geschiedenis van Klein Profijt en de vereniging Hoekschewaards Landschap. U hoeft niet bang te zijn dat u te weinig kennis heeft om hiervoor in aanmerking te komen: er zal (op korte termijn) een cursus georganiseerd worden die u in staat zal

stellen een geslaagd verhaal te vertellen.

Lijkt u dit een leuke manier om een steentje bij te dragen voor HWL ?

Neem dan contact op met Klein Profijt of mail naar kantoor@hwlnl.nl.

Klokje Rond Klein Profijt:

houdt u 18 en 19 juni vrij ?

In Oktober 2005 is het 10 jaar geleden dat het bezoekerscentrum in de voormalige zalmvisserij in gebruik werd genomen. Om dat te vieren houden we in juni een feestweek. We openen deze week met de Platte-landsmarkt in en rond Klein Profijt op zaterdag 11 juni. Leerlingen van een aantal scholen in de Hoeksche Waard zullen in de tussenliggende week hun interpretatie van de natuur in de Hoeksche Waard tentoonstellen. De hele maand kunt u een expositie over de geschiedenis van het bezoekerscentrum bewonderen.

De week zal worden afgesloten met een 24-uurs excursie. De naam zegt het al, u kunt dan 24 uur lang onder deskundige begeleiding genieten van de natuur in de omgeving van het bezoekerscentrum. Vanaf zaterdag 18 juni om 10 uur 's ochtend tot dezelfde tijd zondagochtend 19 juni, kunt u onder andere muizen vangen, groei en bloei op de Staart bekijken, vogels, vlinders en bijen opzoeken, nachtvlinders bewonderen, vleermuizen beluisteren, sterren kijken en dauwtrappen. Ook aan de jeugd is gedacht, voor hen

zullen op 18 juni overdag en 's avonds activiteiten worden georganiseerd. Voor diegenen die de uitdaging aan nemen worden er maaltijden verzorgd. U kunt dan voor 25 euro een passe-partout aanschaffen waarin alle excursies, koffie/thee en maaltijden zijn inbegrepen. Uiteraard is het ook mogelijk afzonderlijk aan de excursies deel te nemen, we vragen dan voor elke excursie 2 euro per persoon voor niet-leden, leden 1 euro, kinderen onder 16 jaar gratis.

Houdt u de website www.hwlnl.nl en de regionale pers in de gaten voor het definitieve programma. Graag tot ziens op 18 en 19 juni!

Contributie en regels

Janny Dekker

Zoals u geconstateerd zult hebben is in 2004 en 2005 de contributie verhoogd.

Hoewel de verhoging voor 2005 in de Algemene Ledenvergadering van 2004 is goedgekeurd is deze tweede verhoging in korte tijd voor de leden, die niet op deze vergadering aanwezig waren, mogelijk onverwacht. Daarom menen wij er goed aan te doen de reden voor deze verhoging nogmaals bekend te maken.

Tot 2004 is de contributie 12 jaar lang onveranderd geweest. Door de stijgende kosten heeft het Algemeen Bestuur begin 2003 besloten de contributie met € 5,50 te verhogen, echter verdeeld over 2 jaar. Hierdoor ging de contributie in 2004 van € 12,00 naar € 15,00 en dit jaar van € 15,00 naar € 17,50. Met deze aanpassing zijn we voorlopig weer op peil.

Het is de bedoeling de contributie de komende jaren op dit peil te houden, dan wel slechts marginaal te verhogen

als de omstandigheden dit zouden noodzaken.

Door diverse omstandigheden was het de afgelopen jaren lastig om het ledenbestand up-to-date te houden en de acceptgiro's tijdig te verzenden. Hierdoor is mogelijk verwarring ontstaan over het juiste contributiejaar.

Het Algemeen Bestuur heeft zich ingespannen om de ledenadministratie goed op orde te krijgen. Onder meer door mutaties direct te verwerken en acceptgiro's aan het begin van het jaar te versturen.

Tenslotte wijzen wij u op de regel voor het opzeggen van het lidmaatschap. Dit dient schriftelijk te gebeuren aan het adres van de vereniging en wel per kalenderjaar, met inachtneming van een opzeggingstermijn van ten minste drie maanden. Wij hopen echter dat u in lengte van jaren onze activiteiten wilt blijven steunen.

Fiets voor je club.

Reserveer in je agenda de datum van **27 augustus**. Als u op deze datum 20, 30 of 40 km. fietst, spekt u de kas van HWL. In het volgende nummer meer hierover.

Het onderhoud op Klein Profijt

Jacovine Hitzert

Wat hebben de vrijwilligers in de afgelopen wintermaanden zoal geklust en opgeknapt op het terrein van NBC Klein Profijt?

Het opstapje van de wandelbrug achter in het terrein (de zgn. achteruitgang) was na jarenlange trouwe dienst doorgerot en dus onveilig geworden voor wandelaars. Het is op vakkundige wijze vernieuwd en kan er weer jarenlang tegenaan.

De begroeiing aan weerszijden langs de oprit naar het bezoekerscentrum is de afgelopen maanden flink aangepakt. De wilgen zijn om en om geknot. De oude wilgen langs de voorbeeldgriend zijn, evenals de veel jongere knot-essen, allemaal geknot. Zo kan er weer voldoende zonlicht doordringen tot de knot-essen om de groei hiervan te bevorderen. In de berm aan de havenzijde zijn enkele (knot)wilgen verwijderd. Wilgen zijn makkelijke en snelle groeiers. In deze berm willen we een meer gevarieerde begroeiing van bomen, struiken en kruiden stimuleren.

Een stukje verderop, vlak na de voorbeeldgriend, is de oprit versierd met een bijzonder kunstwerk: een totempaal, gemaakt van een cipressenstam. In de stam van de totempaal is een zalm uitgesneden en op de top staat een prachtige uil. De totempaal is gekookt in milieuvriendelijk impregneermiddel, zodat de uil nog jarenlang op de uitkijk kan blijven staan.

Tussen de schuur en het bezoekers

centrum staat nog een bijzondere aandachtstrekker: een 4 meter lange plank van lindehout, met daarin de naam van het bezoekerscentrum uitgehakt en een verwijzing naar de ingang van het gebouw. Het bleek namelijk dat sommige bezoekers moeite hadden met het vinden van de ingang van het gebouw. Mensen die voor het eerst Klein Profijt bezoeken, hoeven nu niet meer de ingang te zoeken, maar worden geholpen door dit prachtige bord.

De rij lei-iepen en leilinden die bij het houthok staat, was deze winter ook weer toe aan een snoeibeurt. Tegelijkertijd zijn enkele struiken bij de leibomen teruggesnoeid en is het wortelopschot van de lei-iepen verwijderd. Zo krijgen de leibomen weer alle ruimte om in het komende jaar nieuwe takken en bladeren te vormen.

Geknotte takken krijgen op het terrein ook een nuttige bestemming. Zo worden de dikke einden gebruikt als palen voor de takkenrillen. Deze winter is de takkenril in het stiltegebied op de landtong weer hersteld. De lange takken worden gebruikt voor vlechtwerk. Een deel van de vlechthaag langs de vlindertuin is na 4 jaar vervangen door vers hout. Ook het vlechtwerk in de haven was nodig aan vervanging toe. Een groot deel van dit vlechtwerk is in de loop der jaren verrot of weggespoeld. Bijna de hele haven is weer voorzien van nieuw vlechtwerk.

Allereerst willen we iedereen die ons het afgelopen jaar heeft gesponsord door een aankoop in het winkeltje te doen hartelijk bedanken. We hebben op 3 januari de balans opgemaakt en konden ons verheugen op een mooi resultaat.

Natuurlijk gaan we ons best doen om het komend jaar weer veel leuke dingen in te kopen. We zijn steeds op zoek naar interessante boeken, cadeautjes, kaarten, speelgoed enz. en kopen in het klein in zodat u steeds weer een nieuw assortiment in het winkeltje vindt. Uiteraard letten wij erop dat alles van natuurlijke materialen is gemaakt en zo mogelijk kopen we bij Hoekschewaardse leveranciers.

In het vorige nummer hebben we het uitgebreid over de vogelpotten gehad en nu komt dan het jaargetijde dat ze in gebruik genomen gaan worden. Ziet u het al voor u: de druk af- en aanvliegende ouders met voer in hun snavel voor het hongerige grut en daarna deze kleintjes wiebelend op het stokje voor een eerste vliegproef. De mogelijkheid om zo iets moois zo dicht bij huis te kunnen zien moet u zeker niet voorbij laten gaan. We hebben nog een paar potten te koop maar ook houten nestkastjes in allerlei modellen. Deze worden gemaakt door mensen met een enkel of meervoudig handicap die werken bij "Het Molenschaer" in Oud

Beijerland (onderdeel van Gemivaria, een naam die u op meerdere artikelen zult tegenkomen in het winkeltje). Zij hebben ook houten rekjes gemaakt die wij gevuld met flesjes Hoekschewaards bier verkopen. Een origineel cadeautje en met een mooi houten labeltje eraan wordt het nog leuker!!

Als u wel eens een kaartje verstuurt, kunt u ook bij ons terecht. We hebben kaarten voor elke gelegenheid. Bijzonder zijn de houten kaarten en de dichterskaarten, ook zijn er handgemaakte vogelkaarten. Kom eens kijken en verbaas u over de prijzen!

Bij de hele opsomming vergeten we nog onze boeken! Het zijn er echt te veel om op te noemen maar eentje willen we er wel uitlechten, namelijk "**struinen langs de rivier**". Dit is echt een geweldig boek vooral voor (groot) ouders om met de kinderen een fantastische dag door te brengen in het rivierenlandschap. Het zit boordevol met verrassende informatie over alles wat je kunt tegenkomen in deze gebieden. Er zijn 14 zoekplaten in opgenomen om b.v. vogels, stenen, planten, diersporen enz. te herkennen. Maar ook is er informatie over de rivier zelf en worden er allerlei leuke tips gegeven voor een onvergetelijke dag. Kom het gerust eens even inkijken.

Voorals het een beetje mooi weer is, is het prachtig rondom Klein Profijt. Er is een heerlijk bankje aan het water en de koffie met appeltaart mag ook mee naar buiten. Bij minder weer vindt u binnen altijd wel een mooie expositie, de kinderen kunnen op de zolder een kleurplaat en potloden vinden of een meegebrachte schat onder de binoculair bekijken. Zoals u wellicht weet is er ook een uitgebreid documentatiecentrum en een grote collectie opgezette

dieren. Een goede reden dus om gewoon eens langs te komen en als u er dan toch bent..... juist!
 We wensen u een prachtig voorjaar toe en wellicht tot ziens

Elisabeth, Reina en Ineke

Het Algemeen Bestuur van het HWL vraagt uw hulp.

Zoals uw weet is het Natuurbezoekerscentrum aan de Veerweg in Numansdorp aan een noodzakelijke verbouwing en vernieuwing toe. Daarvoor is veel geld nodig. Daarom is het Algemeen Bestuur van het Hoekscheewaards Landschap een samenwerkingsverband aangegaan met stichting "Hoeksche Waard, de moeite waard"

Deze stichting is onder andere verantwoordelijk voor de uitgave van een veertiendelige boekenserie over de Hoeksche Waard. De stichting stelt het HWL in de gelegenheid het eerste deel van de serie, *Huis en Haard* (een 144 bladzijde tellend boekwerk geheel gevuld met kleurenfoto's over de Hoeksche Waard en bijpassende teksten over wonen, bewoners en huizen) aan en via haar leden te verkopen. **Voor elk boekje dat het Hoekscheewaards Landschap in de actieweken van zaterdag 5 t/m maandag 21 maart verkoopt ontvangt het HWL 4,90 euro van de stichting.** Dit is de marge die normaliter aan de stichting zelf ten goede zou komen om Hoeksche Waardse projecten te ondersteunen en distributiekosten en marges te dekken.

Actieweken van 5 t/m 21 maart.

Het bestuur van het Hoekscheewaards Landschap roept bij deze al haar leden

op in de actieweken van 5 t/m 21 maart bij het HWL boeken af te nemen voor 15,90 euro per stuk. Als echte Hoeksche Waardliefhebber kunt u dit boekje in uw boekenkast niet missen. En misschien zijn uw vrienden of kennissen ook wel geïnteresseerd in een boek. Bovendien is het een ideaal cadeau voor familie, burens of vrienden. De verschillende dorpen en een grote groep bewoners komen allemaal aan bod, in dit prachtige eerste deel van de serie, dat overigens heel goed apart van de gehele serie aangeschaft kan worden.

Hoe schaft u een of meerdere boekjes aan?

Per post

U kunt de boeken bestellen via het bestelformulier op onze site www.hwl.nl, door te mailen naar info@hwl.nl of door het totaalbedrag aan boekjes die u besteld over te maken op giro 299.8008 t.n.v. HWL o.v.v. Hwboeken. U ontvangt dan de boek(en) z.s.m. in huis via de post evt met factuur.

** Het thuisbezorgd krijgen van de boekjes is voor u gratis. Wij vragen u wel, indien u in de gelegenheid bent, de boeken zelf op te halen op onderstaande adressen, zodat de kosten van het verzenden voor het HWL minimaal blijven en de marge op elk boek maximaal is.*

Afhalen

Wanneer u in de gelegenheid bent, kunt u de boeken ook (onder contante betaling) op de volgende twee adressen kopen. Wij bevelen deze manier van harte aan, omdat wij op deze manier geen portokosten hebben.

- NBC Klein Profijt, Zalmpad 11, Oud-Beijerland. (0186-621888)
- Natuurbezoekerscentrum, Veerweg 22, Numansdorp. Geopend do. t/m zo van 11:00 – 15:00 uur.

Voor de enthousiaste (ver)kopers hebben we nog een verrassing; wanneer u drie of meer boeken afneemt ligt er op de twee verkooppunten een Hoeksche Waardse kalender met een winkelwaarde van 12,50 euro voor u klaar (zolang de voorraad strekt).

Meer weten of eerst wat zien?

Foto's van en uit het boek staan op www.hwboeken.nl waar u een indruk kunt krijgen van het boek.

Laten we met z'n allen zorgen dat deze actie een groot succes wordt!

Het Algemeen Bestuur van het Hoekschewaards Landschap.

Afhaaldata wildernisvlees in 2005

Voor een uitgebreid artikel verwijs ik u naar de * winter editie 2004 van het HWLnieuws.

Komende afhaaldata wildernisvlees:

13 april
18 mei
15 juni
13 juli

Het vlees wordt diepgevroren aangeleverd en op Klein Profijt in vrieskasten bewaard. Afhalen dient bij voorkeur op

de genoemde data te gebeuren, in overleg ook een of twee dagen later. Bestellen: tot één week voor de afhaaldatum bij Esther Linnartz-Nieuwdorp, tel: 0187 632239 of per e-mail: apis@sunteamnet.nl

Nieuwsbrief

De Wildernisvleesflits met o.a. nieuwtjes en feiten rond wildernisvlees, recepten en informatie over de kuddes van stichting Ark.

Opgeven:
wildernisvlees@stichtingark.nl

Tweede Kamer: Hoeksche Waard is Nationaal Landschap

*Dick Bussing,
werkgroep milieu en planologie*

De opbrengst van langdurig overleg, lobbyen en samenwerken:

Bij het uitkomen van HWL nieuws heeft de stemming in de Tweede Kamer plaatsgevonden over de Nota Ruimte en is de toekomst van de Hoeksche Waard vastgesteld. Maar met of zonder bovenregionaal bedrijventerrein? Dat weten we nu nog niet! Dat de regering overstag is ge gaan door de geplande 'economische kernfunctie' te schrappen en toch de status nationaal landschap toe te kennen, was al eerder een hele grote verrassing.

Leden en bezoekers werden maandenlang op de hoogte gehouden via de speciale Nieuwsbrief Nota Ruimte. Hierbij geven wij de opbrengst voor u nog eens op een rijtje, zoals we die vlak voor de stemming noteerden:

a. De gehele Hoeksche Waard heeft de **status nationaal landschap**, uitgezonderd een reservering voor een bedrijventerrein in de noordrand en het tracé voor de toekomstige A4-zuid.

b. De reservering voor het **bedrijventerrein** omvat maximaal 180 ha, inclusief de 60 ha voor eigen behoefte. Dit staat gelijk aan 250 ha bruto (dit is dus minder dan de 300 ha uit de Nota Ruimte; meer dan 250 ha zal er niet komen). Bruto wil zeggen, inclusief infrastructuur, waterberging, leidingenstraten en groene inpassing.

c. Een **onafhankelijk onderzoek** dit voorjaar naar de behoefte aan terreinen binnen de stadsregio Rotterdam, moet aantonen of en hoe de Hoeksche Waard wordt gebruikt als locatie (de Kamer wil bij de besluitvorming naar aanleiding van dit onderzoek worden betrokken!)

d. Als er toch gebouwd gaat worden, moet eerst de **ontsluiting** van het terrein worden geregeld (dit is niet alleen een verantwoordelijkheid van provincie en gemeenten, maar ook van het rijk).

e. De **grenzen van het nationaal landschap** moeten zo ruim mogelijk worden getrokken (de gehele Hoeksche Waard zal nationaal landschap zijn, dus ook de noordrand)

f. Als er toch bedrijven komen, wordt de Hoeksche Waard door het rijk aangewezen als pilotproject gericht op een zo goed mogelijke **landschappelijk inpassing** van het terrein.

g. Hiermee is er dus **geen verstedelijkingsopdracht** en economische functie meer aan de orde, zoals eerder aangegeven in de Nota Ruimte (de beperking van het bedrijventerrein ligt vast en de 3000 a 4000 woningen komen er niet)

h. Het **Afsprakenkader** is van de baan. Het convenant tussen provincie en colleges ging immers uit van de

noodzaak bedrijven, kassen en verstedelijking toe te laten (er was al geen juridische basis voor de afspraken, omdat de gemeenteraden van 's Graven-deel en Binnenmaas wilden wachten op de kamerbeslissing).

i. Het Ontwikkelingsprogramma Hoek-sche Waard (2002), waarin door de gemeentes en maatschappelijke instellingen is aangegeven hoe te komen tot een **dynamisch nationaal landschap**,

kan nu gewoon verder worden uitgevoerd.

j. Provincie zal nu samen met de 6 gemeenten een **uitvoeringsprogramma** moeten opstellen, waarin wordt aangegeven hoe het nationaal landschap en het bedrijventerrein verder worden ontwikkeld (de maatschappelijke organisaties, waarbij HWL, verwachten hiertoe ook te worden uitgenodigd).

Hoezo....gewoon?

Lennie Steenbeek

April. Nadat al veel eerder dan andere jaren de vroegste bloeiers verschenen zijn is het nu de beurt aan de gewoonste van onze (on)kruiden: de Paardebloem. Iedereen kent deze plant wel. Dat is ook goed te merken aan het aantal bijnamen, soms scheldnamen, die eraan gegeven zijn, zoals molsla, paardensla, hondsbloem, kettingbloem, beddenpisser, zuurdistel en nog veel meer.

De bermen zien er deze maand geel van en soms is het of er over bepaalde weilanden een goudkleurige deken is gelegd. Dat dekenefect wordt o.a. veroorzaakt door het feit, dat de planten van iedere paardebloemsoort praktisch tegelijk in bloei komen gedurende een week of drie. De rest van het jaar sukkelen ze door met nu en dan een bloem en ook nog wel een tweede bloei in het najaar. Wat een pracht die eerste bloei, en hoe mooi kan "gewoon" zijn.

Toch zijn paardebloemen niet zo gewoon en ongecompliceerd als ze lijken. Veel knappe koppen hebben zich al

jaren ingespannen om de geheimen van deze plant te ontrafelen. Hoe komt het toch dat de vruchtjes altijd groeien en rijpen, ook als er geen bevruchting heeft plaatsgevonden? En waarom bestaan er zoveel vormen, waarin de plant zich laat zien, iedere keer weer anders van bladvorm of zaden. Alleen al in Nederland kennen we een 200 soorten. Een geluk voor ons plantenzoekers, is dat we die niet allemaal hoeven te kennen. We hebben slechts rekening te houden met vijf officieel vermelde soorten.

Dat zijn de Gewone-, Zand-, Moéras-, Schraalland- en Oranjegele (in de duinen) paardebloem. Duidelijk genoemd naar hun favoriete standplaats.

De plant kan wel 15 jaar oud worden en is een lekker hapje voor heel wat diersoorten. Weliswaar lopen de meeste koeien er met een grote boog omheen. Die weten, dat er bij beschadiging van de plant een bittersmakend wit melksap vrijkomt en dat moeten ze niet.. Nadat het sap opgedroogd is ziet het bruin. Het zal wel dienen om de

wond af te dekken, zodat ziektekiemen niet zo makkelijk naar binnen kunnen. Dat het een stevig laagje vormt merk je als je het spul aan je handen krijgt. Na opdroging is het er niet makkelijk af te halen.

Dat bittere sap schijnt de reeën niet te deren, want die eten het blad dolgraag. Wilde zwijnen zijn er ook niet vies van. Ze wroeten de wortels omhoog en verslinden dan de hele plant.

Weidebewoners zoals konijn, dwergmuis en veldmuis eten er ook van. Voor een haas is het zelfs zijn lievelingsmaaltje. Op de vruchten en zaden komen natuurlijk vogels af. Je ziet nog al eens een vink, huismus of groenling worstelen om het pluus van het zaad te krijgen.

Verder leven er heel wat soorten insecten op, waarvan voor de mens natuurlijk de bij, die de honing verzamelt, het belangrijkste is.

Maar er is nog een andere nuttige kant aan de paardebloem en dat is op het gebied van de geneeskunde. Er zijn eeuwenoude boeken bekend met aanwijzingen voor het gebruik van onderdelen van de plant als medicijn. Eigen-

lijk zegt de naam in het Latijn dit al. Die luidt *Taraxacum officinale*, waarbij officinale staat voor: uit de apotheek. Zo zou het in die tijd een goed middel zijn tegen de dorst bij hoge koorts. Ook tegen brandende pijn bij het plassen.

Maar om nu je ogen met het melksap in te smeren om beter te kunnen zien lijkt me een beetje riskant. Dan is het veiliger om te genezen door het om je nek hangen van een wortel van de plant, iets wat toen ook zou helpen.

In onze moderne tijd is onderzocht en vastgesteld dat bepaalde stoffen uit de plant een gunstige invloed hebben op de werking van lever en gal. Bij nierziekten wordt de urine sneller afgevoerd. Daar komt ook de bijnaam beddenpisser vandaan. Bij behandeling van kinderen met de aftreksels van de plant begonnen ze vaak weer te bedplassen.

Omdat de plant rijk is aan vitamines is het ook nog eens gezond voor ons om het blad te eten als sla. Probeer het zelf maar een keer uit met ei, knoflook en citroensap. Het is echt lekker. Een plant met zo veel goede eigenschappen kan je toch eigenlijk niet meer "gewoon" noemen.

Vooraankondiging IVN Natuurgidsencursus

De werkgroep cursussen van het HWL heeft in 2006 een nieuwe opleiding voor IVN natuurgids op stapel staan.

Deze cursus zal **anderhalf jaar** in beslag nemen en zal bestaan uit zowel theoretische informatie als praktische instructie door middel van excursies.

Van de cursisten wordt een **optimale aanwezigheid** verlangd en **betrokkenheid bij de vereniging Hoekschevaards Landschap**. Die betrokkenheid zal zich moeten uiten in het na de cursus deel uit te maken van de groep vrijwilligers van de vereniging door bijvoorbeeld te begeleiden bij excursies of deelnemen aan één of meerdere werkgroepen.

De bijeenkomsten omvatten in ieder geval éénmaal per veertien dagen een theorieavond en éénmaal per maand een excursie waarbij rekening wordt gehouden met de vakantieperiodes.

Opgeven is nog niet mogelijk. Meer informatie leest u in het volgend HWL nieuws

LENTELUCHT

Het kan in de lente zo heerlijk ruiken als er net een
mals regenbuitje gevallen is.
Is je dat ook wel eens opgevallen?
Wat je ruikt zijn de bacterieën in de grond.
In de winter waren ze niet zo actief vanwege de kou.
Nu is het weer warmer en zijn ze wakker geworden.
Ze zijn druk bezig om resten van planten en dieren in de grond
te verteren.
Daarbij laten ze wel eens een windje.
En dat is nu wat zo lekker ruikt.

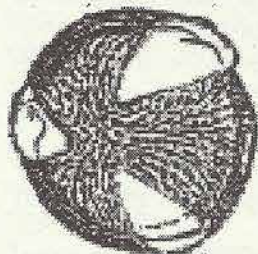
WIE STUIFT DAAR ?

Zoek eens een bloeiende wilg op en blaas tegen een bloeiend wilge-
katje.

Je ziet een grote wolk geel stuifmeel de lucht in gaan.
Wist je dat stuifmeelkorrels heel mooi om te zien zijn onder de mi-
croscoop? kijk maar op de tekeningen.

Elke soort plant heeft een unieke stuifmeelkorrel.
Dat komt goed uit, want elke plantensoort verspreidt het stuifmeel
op z'n eigen manier.

De stuifmeelkorrels van de wilg zien er niet zo bijzonder uit.
Dat komt omdat het stuifmeel van de wilg door de wind wordt mee-
genomen. Dan is het handig als je klein en glad bent.

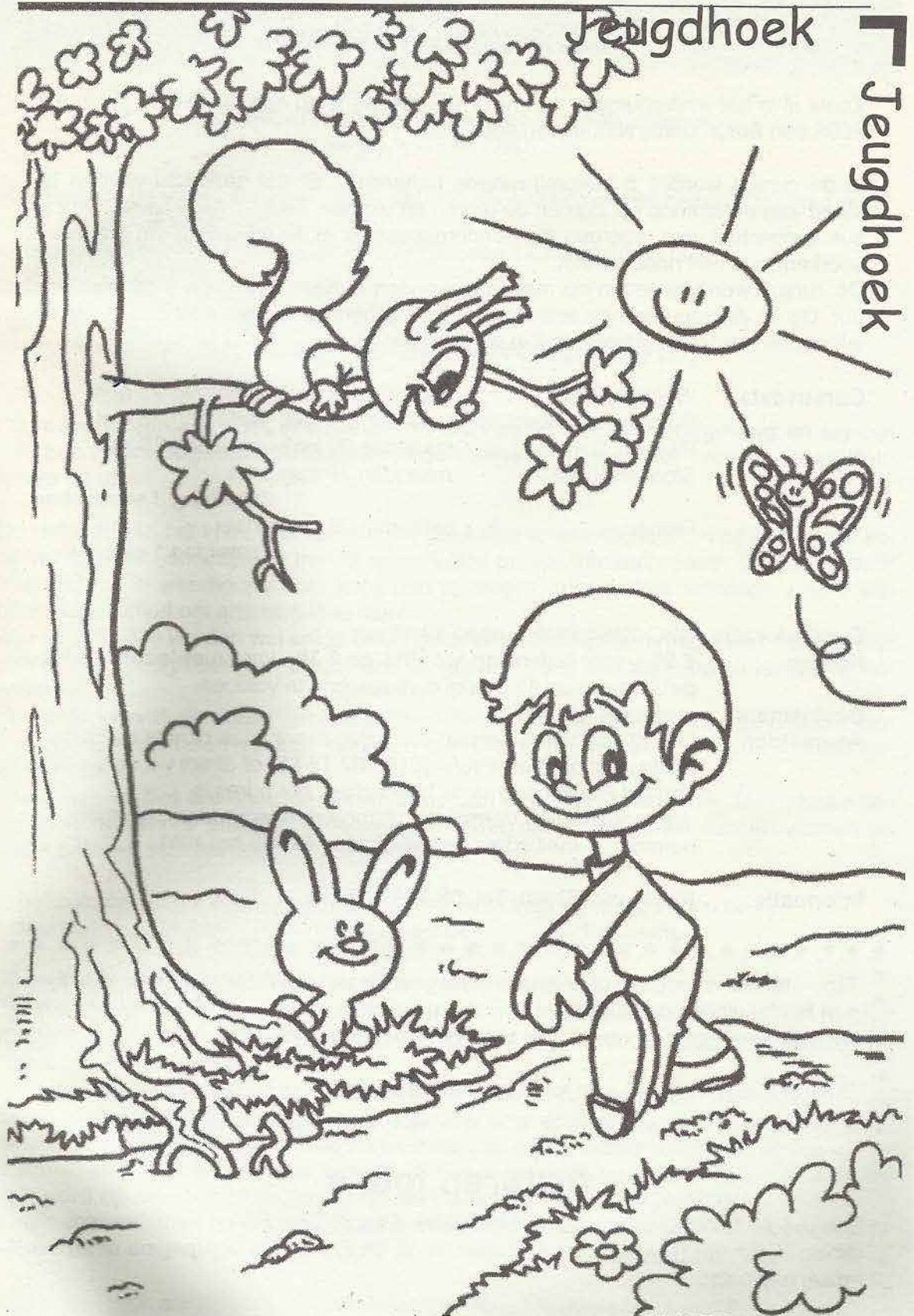

De stuifmeel van kamille wordt door bijen meege-
nomen. Hier zitten dan ook veel uitsteeksels aan,
dan blijft het beter op de bijenharen plakken.

Stuifmeelkorrel van een esdoorn

Jeugdhoek

Jeugdhoek

Basicursus Natuur

Zoals al in het winternummer van het HWL nieuws werd aangekondigd, zal in april 2005 een Basicursus Natuur van start gaan.

In de cursus worden 5 leefomgevingen behandeld. Er zal aandacht worden besteed aan de biotoop op zich en de dieren en planten die erin voorkomen. De cursus is geschikt voor iedereen die geïnteresseerd is in de omgeving om ons heen, voorkennis is niet noodzakelijk.

De cursus wordt gegeven op maandagavonden in Klein Profijt en start om 20:00 uur. Op de daaropvolgende zaterdag vindt de bijbehorende excursie plaats. Verder informatie over deze cursus vindt u op www.hwl.nl

Cursusdata:	Weide en Gors	maandag 18 april, zaterdag 23 april
	Bomen en Landschap	maandag 23 mei, zaterdag 28 mei
	Park en Tuin	maandag 20 juni, zaterdag 25 juni
	Sloot en Kreek	maandag 29 augustus, zaterdag 3 september
	Duinen	maandag 26 september zaterdag 1 oktober

Cursuslocatie: NBC 'Klein Profijt', open 19:45 uur

Kosten: € 25,- voor leden van het HWL en € 30,- voor niet-leden. Dit les-geld dient u op de eerste cursusavond te voldoen.

Deelnemers: maximaal 25

Aanmelden: U kunt zich vanaf 1 maart inschrijven voor deze cursus via een intekenlijst op Klein Profijt (0186-62 18 88) of direct via de Website van het Hoekscheewaards Landschap, het adres is kantoor@hwl.nl. Vermeldt u alstublieft: naam, adres, telefoon-nummer, e-mail adres en wel of géén lid van het HWL.

Informatie: Riekje van Groen. Tel. 06-109 499 16

Tip: rondje wandelen of fietsen: maak gebruik van het Rhoonse Veer. Vaartijden kunt u vinden op internet.

www.rhoonsveer.nl of via google: voetveren zuid-Holland

Ook op Klein Profijt ligt een folder met de vaartijden

Insturen foto's

Een mooie foto gemaakt van de Hoeksche Waard? Stuur hem naar het redactie adres: redactie@hwl.nlwie weet wordt de foto op de voorpagina of bij een artikel geplaatst.

PRIKBORD

BEZORGER GEVRAAGD VOOR het HWL nieuws Regio 's GRAVENDEEL

Het gaat om ongeveer 40 stuks "HWL nieuws" die 4 maal per jaar bezorgd moeten worden (maart, juni, sept., en dec.)

Graag bellen met Ineke Moll 0186-640596 (tussen 17.30 en 18.30 uur)

Spelregels aanleveren Kopij

De redactie van het HWL nieuws houdt zich bezig met de vormgeving en lay-out van het verenigingsblad. Artikelen worden nagekeken op spel - vorm- en stijlfouten in de taal.

De redactie van het HWL nieuws is in de gelukkige omstandigheid dat zij zelden om kopij verlegen zit, dankzij een min of meer vaste groep artikelschrijvers. Dit mag echter niemand ervan weerhouden om kopij aan te dragen, met andere woorden u bent van harte uitgenodigd om artikelen in te sturen.

Aan de artikelen worden wel enige eisen gesteld: ze hebben een relatie met natuur en/of milieu, het zijn artikelen van eigen hand en geen kopieën van artikelen uit bladen of tijdschriften.

In principe wordt elk artikel geplaatst, tenzij het te laat wordt ingeleverd of het niet aan bovengenoemde eisen voldoet. Artikelen die lasterende woorden bevatten worden geweigerd.

Soms kunnen niet alle artikelen geplaatst worden wegens ruimtegebrek. De redactie beoordeelt dan welke artikelen in een volgend HWL nieuws geplaatst kunnen worden en welke juist niet met het oog op de actualiteit.

In het colofon vindt u altijd de uiterste inleverdatum voor de kopij: voor u op rij:

1 maart

1 juni

1 september

1 december

Daar vindt u eveneens de voorwaarden hoe kopij aan te leveren:

Per mail **altijd als een aparte bijlage in Word**, tekst in de mail zelf kan niet worden verwerkt dit levert in veel gevallen teveel obstakels en daardoor kost het de redactie te veel tijd bij het overzetten.

Er staat ook: **tekst niet opmaken**, dit houdt in dat u de tekst aanlevert als platte tekst, zonder opmaak. Heeft u een bepaalde opmaak voor ogen dan kunt u deze apart meezenden, de redactie doet haar uiterste best om aan ieders wensen tegemoet te komen.

Per mail: **altijd het mail adres van de redactie gebruiken: redactie@hw1.nl ook bij antwoord op een mail: ; andere afzender? Kopieer dan het redactieadres in**, zo bent u ervan verzekerd dat de artikelen of correspondentie daarover op de juiste plek terecht komt.

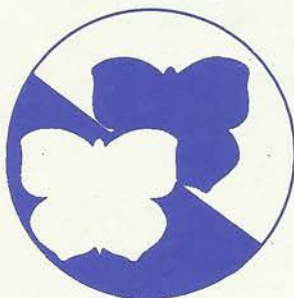
Kopij kunt u ook aanleveren **op diskette** op het redactie adres: zie colofon

PTT Post

Port betaald

Port payé

Pays-Bas

postbus 1080
3260 AB Oud-Beijerland

Ja, ik wil lid worden van de vereniging Hoekschewaards Landschap

Voorletters en naam : _____

Geslacht : _____

Straatnaam en huisnr. : _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Telefoon : _____

E-mailadres : _____

Ik wil graag meer informatie over de volgende werkgroep(en):

Voor betaling wacht ik op uw acceptgirokaart.

Datum: _____ Handtekening: _____